

Т.В.Сорокман, С.В.Сокольник, Н.Я.Черней, О.В.Макарова,

Н.О. Попелюк, П.М.Молдован

616.33

1720

ПАТОГЕНЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИРАЗКОВОЇ ХВОРОБИ

Чернівці, 2021

Т.В.Сорокман, С.В.Сокольник, Н.Я.Черней, О.В.Макарова,

Н.О. Попелюк, П.М.Молдован

**ПАТОГЕНЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИРАЗКОВОЇ
ХВОРОБИ**

Чернівці, 2021

Патогенетичні аспекти виразкової хвороби
/Т.В.Сорокман, С.В.Сокольник, Н.Я.Черней,
О.В.Макарова, Н.О. Попелюк, П.М. Молдован.-
Чернівці: Медуніверситет, 2021.-263с.

Авторський колектив:

Т.В. Сорокман – професор кафедри педіатрії та медичної генетики Буковинського державного медичного університету, д. мед. н., професор;

С.В. Сокольник – завідувач кафедри педіатрії та медичної генетики Буковинського державного медичного університету, д. мед. н., професор;

Н.Я.Черней – асистент кафедри педіатрії та медичної генетики Буковинського державного медичного університету;

О.В.Макарова – доцент кафедри догляду за хворими та ВМО Буковинського державного медичного університету, к.мед.н., доцент;

Н.О.Попелюк - доцент кафедри педіатрії, неонатології та перинатальної медицини Буковинського державного медичного університету, к.мед.н., доцент;

П.М. Молдован – аспірант кафедри педіатрії та медичної генетики Буковинського державного медичного університету.

Рецензенти:

О. І. Сміян

завідувач кафедри педіатрії №1 Сумського державного університету, Академік Української академії національного прогресу за спеціальністю педіатрія, д. мед. н., професор;

Ю.Д.Годованець

професор кафедри педіатрії, неонатології та перинатальної медицини Буковинського державного медичного університету, д. мед. н., професор;

Г.О.Леженко

завідувач кафедри госпітальної педіатрії Запорізького державного медичного університету, д.мед.н., професор.

Монографія присвячена проблемі епідеміології та етіопатогенезу виразкової хвороби в дітей. Особлива увага приділена сучасним поглядам на патогенез виразки. Монографія призначена для широкого кола лікарів, які практикують у сфері педіатрії, дитячої гастроентерології, медичної генетики, сімейної медицини, організації охорони здоров'я.

Рекомендовано до видання Вченою радою Буковинського державного медичного університету (протокол №8 від 22.04.2021).

ISBN 978-966-697-573-12

Бібліотека
Б Д М У

483606

© Сорокман Т.В.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ	5
ПЕРЕДМОВА.....	7
РОЗДІЛ І. ВИРАЗКОВА ХВОРОБА - АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА ДИТЯЧОГО ВІКУ.....	9
РОЗДІЛ ІІ «ТАЄМНИЧА НЕЗНАЙОМКА». ЕТІОПАТОГЕНЕЗ ВИРАЗКОВОЇ ХВОРОБИ.....	29
2.1 Генетична теорія розвитку виразкової хвороби.....	30
2.2 Кислотно-пептична теорія виникнення виразкової хвороби....	36
2.3 Інфекційна теорія розвитку виразкової хвороби.....	39
2.4 Ішемія та порушення мікроциркуляції.....	47
2.5. Медико-психологічні аспекти розвитку виразкової хвороби ..	48
2.6 Роль вегетативної нервової системи в розвитку виразкової хвороби	52
2.7 Кортиковісцеральна теорія розвитку виразкової хвороби.....	56
2.8 Рефлюксна теорія розвитку виразкової хвороби.....	60
2.9 Роль монооксиду нітрогену в розвитку виразкової хвороби.....	60
2.10 Нейроендокринна теорія розвитку виразкової хвороби.....	60
2. 11 Імунологічні аспекти виразкової хвороби.....	65
2.12 Роль цитокінів у розвитку виразкового дефекту.....	67
2.13 Роль перекисного окиснення ліпідів та системи антиоксидантного захисту.....	69
2.14 Роль ендотеліальної дисфункції у розвитку виразкової хвороби.....	71
2. 15 Роль антимікробних пептидів у розвитку Нр-асоційованою виразкою.....	78
2.16 Рідкісні причини виразки.....	84
РОЗДІЛ ІІІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ВИРАЗКОВОЇ ХВОРОБИ В ДІТЕЙ.....	88
РОЗДІЛ ІV ХЕЛІКОБАКТЕР ТА МІКРОБІОМ КИШЕЧНИКА.....	95
РОЗДІЛ V КЛІНІКА, ДІАГНОСТИКА ТА УСКЛАДНЕННЯ ВИРАЗКОВОЇ ХВОРОБИ.....	97
5.1 Класифікація виразкової хвороби шлунка та 12-палої кишки (МКБ-10)	97
5.2 Клінічні, ендоскопічні та морфологічні ознаки.....	99
5.3 Ускладнення виразкової хвороби.....	103
5.4 Особливості ускладнень ВХ в дитячому віці.....	106
РОЗДІЛ VI ПАТОГЕНЕТИЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ ВИРАЗКОВОЇ ХВОРОБИ В ДІТЕЙ. ВЛАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	110
6.1 Поширеність виразкової хвороби серед дитячого населення Чернівецької області.....	108

6.2 Генетичні маркери розвитку виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки у дітей.....	113
6.2.1 Асоціативні зв'язки між виникненням виразкової хвороби та частотою носійства моногенних ознак спадкового поліморфізму (антигенів груп крові).....	121
6.2.2 Алельний поліморфізм гена інтерлейкіну-1 β	138
6.2.3 Патогенетичне значення поліморфних варіантів генів NO-індукованої синтази (iNOS).....	142
6.2.4 Генетичні закономірності прогнозування шлунково-кишкових кровотеч у дітей, хворих на виразкову хворобу.....	144
6.3 Статеві-вікові особливості перебігу виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки в дітей.....	157
6.4 Ендоскопічні критерії виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки у дітей.....	166
6.5 Вегетативний гомеостаз у дітей, хворих на ерозивно-виразкове ураження гастродуоденальної ділянки.....	172
6.6 Особливості оксидантно-прооксидантного балансу в дітей із виразковою хворобою.....	190
6.7 Зміни показників мелатоніну в організмі дітей залежно від локалізації виразки, стадії та фази перебігу, інфікованості <i>Helicobacter pylori</i> , функціонального стану шлунка.....	195
6.8 Показники ендотеліальної дисфункції у дітей, хворих на виразкову хворобу.....	218
6.9 Стан цитокінової системи при виразковій хворобі.....	221
Список джерел літератури.....	235
Додаток.....	261